ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक	०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	२९.०	२९.०	२८.०	२८.०	२७.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१४.०	१३.०	१२.०	११.०	११.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८८	८४	७६	७६	८०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५४	५०	४४	४४	४५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१०	९	८	७	८
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५ % ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रोबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात.बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रेलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १०% डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधता गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक	०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	२९.०	२९.०	२९.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१३.०	१३.०	१४.०	१३.०	१२.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							दु.					
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	५७	५५	४५	४४	५१
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	५३	४९	४४	४२	४६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१२	९	८	६	७
							स. वाऱ्याची दिशा	ईशान्य	ईशान्य	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार हिंगोली जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॉबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात.बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रेलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १०% डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधत गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक	०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	२९.०	२९.०	२८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१४.०	१३.०	१४.०	१३.०	११.०
							ढग स्थिती (आकाश) स. / दु.	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	६३	५८	५०	४६	५५
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	५४	५२	४५	४५	४७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	९	८	७	७	७
							वाऱ्याची दिशा स. / दु.	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व-ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५ % ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॉबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात.बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रेलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १०% डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधता गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक	०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	२९.०	२९.०	२८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१६.०	१५.०	१५.०	१४.०	१३.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	५९	५८	५२	४८	५४
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	२९	२३	१७	१५	१८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	११	१०	८	८	८
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पूर्व	पूर्व

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार लातूर जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५ % ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॉबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात.बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १०% डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधत गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक	०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	२९.०	२८.०	२८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१३.०	१२.०	१२.०	१३.०	११.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	५७	५८	५०	४७	५४
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	५३	४८	४५	४३	४५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	८	७	५	३	४
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	ईशान्य	ईशान्य	उत्तर-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार नांदेड जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५ % ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅंट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रॅाबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात.बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रेलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १०% डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधत गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ७२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०५.१२.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ नोव्हेंबर ते ०५ डिसेंबर, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०६ ते १२ डिसेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२९/११	३०/११	०१/१२	०२/१२	०३/१२	०४/१२	०५/१२	दिनांक		०६/१२	०७/१२	०८/१२	०९/१२	१०/१२
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२८.०	२७.७	२८.३	२८.२	२८.३	२९.२		कमाल तापमान (अं .सें)		३०.०	३०.०	२९.०	२९.०	२९.०
८.६	८.५	८.४	९.८	९.३	११.३	११.२	किमान तापमान (अं .सें)		१३.०	१३.०	१४.०	१३.०	१२.०
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ		दु.						
९०	८१	९०	९०	९३	८८	८९	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)		५७	५५	४८	४७	५३
२०	२७	२८	३४	३९	२८		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)		५३	५०	४५	४५	४६
३.७	३.४	२.४	२.३	२.१	३.४	३.४	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		८	८	६	५	५
उत्तर	पश्चिम-वायव्य	शांत	उत्तर	शांत	शांत	शांत	स.	वाऱ्याची दिशा	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	ईशान्य	उत्तर	पूर्व-ईशान्य
उत्तर	पूर्व-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पूर्व-ईशान्य		दु.						

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
०.०	१२७०.९	११५१.२

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्हयात पुढील पाच दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात पुढील चार दिवसात कमाल तापमानात व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०५ ते ११ डिसेंबर, २०२५ व दिनांक १२ ते १८ डिसेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
तुर	शेंग धारणा ते शेंग भरण्याची	तूरीवर शेंगा पोखरणाऱ्या अळीचा व शेंग माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत आहे, अळीची आर्थिक नूकसानीची पातळी कळण्यासाठी प्रति एकरी दोन कामगंध सापळे लावावेत तसेच शेतामध्ये इंग्रजी T आकाराचे पक्षी थांबे लावावेत. शेंगा पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ४.४ ग्रॅम किंवा स्पिनोसॅड ४५% ३ मिली किंवा इंडाक्झाकार्ब १४.५% ८ मिली किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५% ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेंग माशीच्या व्यवस्थापनासाठी लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ५% ८ मिली किंवा ल्युफेन्यूरॉन ५.४% १२ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तूर पिकास आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
ऊस	लागवड/ वाढीची / काढणी	पूर्व हंगामी ऊसाची लागवड लवकरात लवकर संपवावी. ऊस लागवड करतांना ३० किलो नत्र, ८५ किलो स्फुरद व ८५ किलो पालाश (३२७ किलो १०:२६:२६ किंवा १८५ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश किंवा ६५ किलो युरिया + ५३१ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + १४२ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादूर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरँट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या ऊस पिकाची काढणी करून घ्यावी.
हळद	कंद वाढीची	हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून फवारणी करावी. (हळद पिकावर केंद्रीय किटकनाशक मंडळातर्फे लेबल क्लेम नसल्यामूळे विद्यापिठ शिफारशीत संशोधनाचे निष्कर्ष दिले आहेत). उघडे पडलेल कंद मातीने झाकून घ्यावेत. हळदीच्या पानावरील ठिपके / करपा रोग याच्या व्यवस्थापनासाठी अझोक्सिस्ट्रोबिन १८.२% + डायफेनकोनॅझोल ११.४% (पुर्वमिश्रित बुरशीनाशक) १० मिली + ५ मिली स्टीकरसह प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हळद पिकात आवश्यकतेनूसार पाणी व्यवस्थापन करावे.
हरभरा	शाखीय वाढीची	जोमदार वाढीसाठी हरभरा पिक सुरुवातीपासूनच तण विरहीत ठेवणे आवश्यक आहे. पिक २० ते २५ दिवसाचे असतांना पहिली कोळपणी करावी. हरभरा पिकास आवश्यकतेनूसार हलके पाणी द्यावे. हरभरा पिकाची पेरणी करून २५ ते ३० दिवस झाले असल्यास १९:१९:१९ या खताची १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकात मर, मूळकूज, मानमूज रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ज्या ठिकाणी १० % पर्यंत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त भागात बायोमिक्स किंवा ट्रायकोडर्मा २०० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आळवणी करावी.
करडई	शाखीय वाढीची	मागील काही दिवसात किमान तापमानात झालेल्या घटीमूळे, वेळेवर लागवड केलेल्या करडई पिकात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३०% १३ मिली किंवा असिफेट ७५ % १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. करडई पिकात तणांच्या प्रादूर्भावानूसार पेरणीनंतर २५ ते ५० दिवसापर्यंत एक ते दोन कोळपण्या व खूरपण्या घ्याव्यात. बागायती करडई पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास ६५ किलो यूरिया प्रति हेक्टरी देऊन पाणी द्यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर तसेच जिब्रॅलिक ॲसिड १ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
डाळींब	फळवाढीची	डाळींब बागेत फळवाढीसाठी ००:००:५० १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
चिकू	फळवाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे व आवश्यकतेनूसार पाणी द्यावे.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	भाजीपाला पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावे व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची पिकाची काढणी करून घ्यावी. मिरची व गवार पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूटॅनिल १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनूसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	थंडी पासुन पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी शेळया, मेंढया तसेच कोंबडयाच्या शेडला बारदाण्याचे पडदे लावावे, त्यामूळे पहाटेच्या थंड वाऱ्यांपासून त्यांचे संरक्षण होईल. तसेच कोंबडयाच्या शेडमध्ये ईलेक्ट्रीक बल्ब लावावेत. पशुधनास पहाटेच्या वेळी मोकळया जागी न बांधता गोठ्यात बांधावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी